

รายงานการประชุมปฏิบัติการครูหัวหน้างานลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนครปฐม

บงกชกรณ์ แคมสีม่วง *

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประชุมปฏิบัติการครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐมมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแก่ครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม 3) เพื่อให้ครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารี สะท้อนปัญหาข้อเสนอแนะและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารีสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครปฐม

ผลการประชุมปฏิบัติการพบว่า

1. ครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีรับทราบนโยบายและเห็นความจำเป็นในการจัดกิจกรรมลูกเสือและ เนตรนารีในสถานศึกษาเอกชน
2. ครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีร้อยละ 100 ได้ทำกิจกรรมกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในแต่ละสถานศึกษาที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่
3. ครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีได้สะท้อนปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารี ได้แก่ 1) ผู้เรียน ส่วนใหญ่ขาดความอดทน กิจกรรมลูกเสือบางอย่างไม่สามารถปฏิบัติได้ จำนวนนักเรียนที่เข้ากิจกรรมลูกเสือมีน้อยไม่สามารถจัดหมวดหมู่ได้ครบตามกระบวนการลูกเสือ-เนตรนารี และการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ 2) ครูผู้สอนลูกเสือ-เนตรนารีมีปัญหาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น ขาดความตระหนัก ไม่เห็นความสำคัญของงานลูกเสือ ไม่สอนตามแผนการสอนรวมทั้งขาดแผนการสอนที่ชัดเจน บางแห่งไม่มีวุฒิทางลูกเสือ ขาดขวัญกำลังใจ เป็นต้น 3) ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญการจัดกิจกรรมลูกเสือ โครงสร้างการสอนตามหลักสูตรไม่สมบูรณ์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ขาดการนิเทศ ติดตามผลด้านลูกเสือ-เนตรนารี ไม่ให้ความสำคัญและไม่มียุทธศาสตร์ด้านกิจการลูกเสือชัดเจน เป็นต้น 4) ผู้ปกครองต้องการให้เน้นความสามารถทางวิชาการมากกว่าทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5) ครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีเสนอแนะและความต้องการว่าควรมีการประชุมครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญและวางแผนดำเนินกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สถานศึกษาควรมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้ชัดเจน มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ นิเทศ กำกับติดตามผลอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรครูผู้สอนที่ไม่มีวุฒิทางลูกเสือ และจัดฝึกอบรมครูผู้สอนให้มีวุฒิทางลูกเสือ รวมถึงการสนับสนุนจากผู้บริหารและหน่วยงานที่กำกับดูแล

* ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม

คำสำคัญ : ครูหัวหน้างานลูกเสือ-เนตรนารี, ผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารี, สถานศึกษาเอกชน
ในจังหวัดนครปฐม

บทนำ

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ ประสบการณ์ เรียนรู้ด้วยตัวเอง มีสุนทรียภาพ โดยมีครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ โดยที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งวิชาลูกเสือเนตรนารี ถือเป็นกิจกรรม หนึ่งในโครงสร้างของหลักสูตรทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนแบบองค์รวม สร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมอันจะทำให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งสถานศึกษาจะต้อง ดำเนินการอย่างมีเป้าหมายมีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 2) คณะรักษา ความสงบและเรียบร้อยแห่งชาติ ได้มีนโยบายในการสร้างค่านิยมของคนไทย 12 ประการ ซึ่งเป็นค่านิยม หลักที่มุ่งปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับคนไทยทุกคนโดยเฉพาะเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต (สถาบันพระปกเกล้า, 2557: ออนไลน์) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่ได้กำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 8 ประการ ได้แก่ 1)รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2)ซื่อสัตย์สุจริต 3)มีวินัย 4)ใฝ่เรียนรู้ 5)อยู่อย่างพอเพียง 6)มุ่งมั่นในการทำงาน 7)รักความเป็นไทย 8)มีจิตสาธารณะ

กระทรวงศึกษาธิการเองได้กำหนดนโยบายพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านคุณธรรมและความรู้ การปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการเสริมสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน ลูกเสือ เนตรนารีในสถานศึกษา ในปีงบประมาณ 2561 ได้กำหนดเป็นโครงการส่งเสริมกระบวนการเรียน การสอนลูกเสือในสถานศึกษา ไว้ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การ วัดและประเมินผล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชนได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อรองรับยุทธศาสตร์นี้ ไว้ในแนวทางข้อ 3.2 การปลูกฝัง อุดมการณ์รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย งานส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีในสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน(สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2559)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีจะมีความสำคัญและจำเป็นต่อการนำมาช่วยพัฒนา เด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะที่ทุกฝ่ายคาดหวังบังเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนทุกคน แต่ปัจจุบันมักจะ พบว่ามีปัญหาหลายประการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหลายแห่งไม่สนใจ หรือไม่ให้ความสำคัญต่อการ จัดการเรียนรู้ในกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนครูผู้สอนหรือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน ขาดการนิเทศติดตาม อย่าง ต่อเนื่องและวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม และจากการติดตามผลการปฏิบัติงาน กิจกรรม ลูกเสือของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (กรมพลศึกษา, 2547: 45) พบว่า สถานศึกษา จำนวนมากไม่ได้ ตั้งกองลูกเสือให้ถูกต้องตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ อีกทั้ง ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือ เนตรนารีของสถานศึกษาหลายแห่งยังไม่ได้ผ่านการอบรมหลักสูตร

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และมีหลายคนที่อบรมแล้วแต่ไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (กำหนด ต้นสกุล, 2542: บทคัดย่อ)

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นกิจกรรมสำคัญที่สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งต้องจัดให้มีขึ้นอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ตามนโยบายของรัฐบาล(คสช.) ของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานต้นสังกัด นอกจากนี้ตามโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านกิจกรรมเหล่านี้จึงจะจบหลักสูตรได้ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่นที่ดี ลูกเสือ-เนตรนารีที่ดี เป็นกิจกรรมที่พัฒนาลักษณะนิสัยของผู้เรียน ฝึกให้ผู้เรียนมีความอดทน เสียสละ ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรมที่จะทำให้อารมณ์อยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครปฐมในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาเอกชนที่สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครปฐมทุกแห่ง ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการให้เป็นไปนโยบายต้นสังกัดและตามที่หลักสูตรกำหนด จึงได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษาเอกชนขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารี แก่ครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อให้ครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีสะท้อนปัญหา ข้อเสนอแนะ และความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารีสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1)ศึกษานโยบาย และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของกระทรวงศึกษาธิการและของรัฐบาล ตลอดจนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2)จัดประชุมปฏิบัติการครูหัวหน้างานลูกเสือ-เนตรนารี สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐมที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป จำนวน 23 แห่ง ผู้เข้าประชุม 43 คน เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2561 ณ ห้องประชุม ณ ห้องประชุมโรงเรียนหอเอกวิทยา อ.เมือง จ.นครปฐม โดยชี้แจงนโยบาย สร้างความตระหนักในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีแก่ผู้เข้าประชุมปฏิบัติการ ทบทวนความรู้ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการลูกเสือ และแบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สะท้อนปัญหาอุปสรรค ให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความต้องการในการรับความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีจากสำนักงานศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3)ผู้ดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรคแนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษาเอกชน

เอกสาร/เครื่องมือที่ใช้

1) เอกสารเพาเวอร์พอยท์ ประกอบการฟังบรรยายทบทวนความรู้และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารี 2)เอกสารใบกิจกรรมระดับปัญหา/อุปสรรคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา 3)เอกสารใบกิจกรรมนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา

สรุปผลการประชุมปฏิบัติการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการครูหัวหน้างานหรือครูผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารี ผู้ดำเนินการได้วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการได้รับทราบนโยบายและเห็นความจำเป็นในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษาจากการแจ้งนโยบายและแนวปฏิบัติตามที่กระทรวงกำหนดโดยศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม ได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการลูกเสือ-เนตรนารี และเกิดความตระหนักในความสำเร็จของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากวิทยากรพิเศษซึ่งนำเสนอการสะท้อนคิดตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นกิจกรรมสำคัญและช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการตามนโยบายของรัฐบาลและเป็นไปตามแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในแต่ละสถานศึกษาที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และสะท้อนแนวคิดออกมาในรูปแบบการทำงานกลุ่ม อภิปรายและนำเสนอต่อที่ประชุมในกรอบการนำเสนอตามใบกิจกรรมที่ 1 และ 2

3. ผู้เข้าประชุมปฏิบัติการได้สะท้อนปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารี ดังนี้

1) สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

1.1) ด้านนักเรียน พบว่า นักเรียนสถานศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ขาดความอดทน กิจกรรมลูกเสือบางอย่างไม่สามารถปฏิบัติได้ จำนวนนักเรียนที่เข้ากิจกรรมลูกเสือมีน้อย ไม่สามารถจัดหมวดหมู่ได้ครบตามกระบวนการลูกเสือ-เนตรนารี และการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ

1.2) ด้านครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนลูกเสือ-เนตรนารีสถานศึกษาเอกชนมีไม่เพียงพอ มีภาระงานมาก ขาดความตระหนัก ไม่เห็นความสำคัญของงานลูกเสือ ไม่สอนตามแผนการสอนรวมทั้งขาดแผนการสอนที่ชัดเจน บางแห่งไม่มีคู่มือทางลูกเสือและคู่มือทางลูกเสือไม่ได้สอน ขาดทักษะความเข้าใจในกระบวนการลูกเสือ ขาดขวัญกำลังใจ ขาดความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียน ตลอดจนไม่มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผนดำเนินงานลูกเสือ การสอนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สถานศึกษาบางแห่งเน้นตามความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้มุ่งเน้นวิชาการและสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อย

1.3) ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนไม่ให้ความสำคัญการจัดกิจกรรมลูกเสือ ผู้บริหารสถานศึกษาบางคนไม่มีคู่มือทางลูกเสือ โครงสร้างการสอนตามหลักสูตรไม่สมบูรณ์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อย เน้นงานวิชาการมาก ไม่มีการประชุมอบรมให้ความรู้ และขาดการนิเทศ ติดตามผลด้านลูกเสือ-เนตรนารี ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญและไม่มีนโยบายด้านกิจการลูกเสือชัดเจน ขาดการสนับสนุนในหลาย ๆ ทาง เช่น สื่อ วัสดุ

อุปกรณ์การสอน ขาดการส่งครูเข้าอบรมลูกเสือเพื่อสร้างความรู้เพิ่มเติม และสถานที่ของสถานศึกษา บางแห่งคับแคบ มีพื้นที่สำหรับกิจกรรมลูกเสือน้อย ทำให้การจัดกิจกรรมไม่ได้เต็มที่

1.4) ด้านผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้เน้นความสามารถทางวิชาการ เช่นการอ่านออก เขียนได้ ความเป็นเลิศทางวิชาการ ไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมพัฒนานักเรียน ไม่ให้ความร่วมมือในการให้นักเรียนไปเข้าค่ายลูกเสือ-เนตรนารี และมีการร้องเรียนในกรณีที่อากาศร้อนในขณะที่ทำกิจกรรม หรือการฝึกซ้อม

2) ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค

2.1) ด้านครูผู้สอน ควรมีประชุมวางแผนครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมและวางแผนดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ไม่นำชั่วโมงลูกเสือ-เนตรนารีไปทำกิจกรรมอื่นเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ครูควรจัดกิจกรรมให้ครบกระบวนการบ่อยๆ และให้โรงเรียนออกคำสั่งแต่งตั้งทีมงานของลูกเสือ-เนตรนารี และมีการติดตามการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างจริงจัง

2.2) ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้ชัดเจนในแต่ละระดับหรือช่วงชั้น กำหนดให้ครูจัดทำหรือจัดหาแผนการสอนลูกเสือ-เนตรนารีให้ครบทุกระดับชั้น มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ทำการนิเทศกำกับติดตามผลอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรครูผู้สอนที่ไม่มีวุฒิทางลูกเสือ และจัดให้ครูผู้สอนลูกเสือ-เนตรนารีต้องมีวุฒิทางลูกเสือและเหมาะสมกับระดับชั้น ประชุมสัมมนาเพื่อเติมเต็ม หรือแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่องทั้งลูกเสือและคณะผู้กำกับจัดทำเอกสารให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน มีการนิเทศติดตามผลอยู่เป็นประจำ

3) ความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนลูกเสือเนตรนารีในสถานศึกษา

ต้องการให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม จัดการฝึกอบรมครูที่ไม่มีวุฒิทางลูกเสือ ควรมีการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมลูกเสือเอกชนในระดับจังหวัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีโดยการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้มากขึ้น ต้องการให้มีอาคารหรือสถานที่สำหรับกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้เพียงพอ และควรมีการสร้างขวัญ กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานลูกเสือทั้งระดับเขตพื้นที่และจังหวัด

อภิปรายผล

จากการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูหัวหน้างานหรือครูผู้รับผิดชอบงานลูกเสือ-เนตรนารี ของสถานศึกษาเอกชน อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่าผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการได้รับทราบนโยบาย และเห็นความจำเป็นในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษาจากการแจ้งนโยบายและแนวปฏิบัติตามที่กระทรวงกำหนดโดยศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม ได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการลูกเสือ-เนตรนารี และเกิดความตระหนักในความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากวิทยากรพิเศษซึ่งนำเสนอการสะท้อนคิดตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นกิจกรรมสำคัญและช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการตามนโยบายของรัฐบาลและเป็นไปตามแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อาจเนื่องมาจากกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2551 ซึ่งในเกณฑ์การจบหลักสูตรช่วงชั้น นักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์

ตามที่สถานศึกษากำหนด และพระราชบัญญัติลูกเสือแห่งชาติ พุทธศักราช 2551 ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ-เนตรนารี) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2560-2564 ไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งเน้นความมีวินัย จิตสาธารณะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญคือ นักเรียนผ่านการอบรมลูกเสือและเนตรนารีเพิ่มขึ้น เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2560: ข) จึงทำให้ครูผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการเห็นความจำเป็นและเกิดความตระหนักในความสำคัญของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ-เนตรนารี) สอดคล้องกับผลการวิจัยของอดุลย์ วัชไชยเลิศ และคณะ (2555: 130-131) ที่ได้วิจัยสภาพการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 35 ซึ่งพบว่า สถานศึกษา มีการดำเนินงานเกี่ยวกับลูกเสือ-เนตรนารี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการนำองค์การ และด้านการควบคุม มีระดับการดำเนินงานภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักในความสำคัญของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านลูกเสือ-เนตรนารีดังกล่าว

2. การที่ผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบลูกเสือ-เนตรนารี โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษาที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ ในรูปแบบการทำงานกลุ่ม ได้สะท้อนปัญหา อุปสรรค การจัดการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารี ในด้านนักเรียนที่พบว่า นักเรียนสถานศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ขาดความอดทน กิจกรรมลูกเสือบางอย่างไม่สามารถปฏิบัติได้ จำนวนนักเรียนที่เข้ากิจกรรมลูกเสือมีน้อย ไม่สามารถจัดหมวดหมู่ได้ครบตามกระบวนการลูกเสือ-เนตรนารี และการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนไม่เข้าใจไม่เกิดความตระหนักในความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือซึ่งอาจมาจากสาเหตุสำคัญคือขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านลูกเสือ-เนตรนารี นักเรียนไม่ได้รับการฝึกตามกระบวนการทางลูกเสือ หรือทำกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง เวลาทำกิจกรรมมีน้อย ตลอดจนการส่งเสริมระดับนโยบายของสถานศึกษาอาจไม่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมินทร์ ยิมมิง (2546) ที่ได้วิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานกิจการลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัญหาในการบริหารงานกิจการลูกเสือได้แก่ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการฝึกอบรม ขาดงบประมาณสนับสนุนกองลูกเสือ ครูผู้สอนไม่ชอบแต่งเครื่องแบบเป็นต้น และผลการวิจัยของสุนทร ทัด (2549) ที่ได้วิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งพบว่าสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญอยู่ในระดับน้อยได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี การจัดทำทะเบียนข้อบังคับว่าด้วยการจัดกิจกรรม การแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ การให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกเรื่องงบประมาณ การให้คำปรึกษาแนะนำ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินการกิจกรรม การจัดโอกาส เวที ให้มีการแสดงผลงานของกิจกรรม การชื่นชมผลงาน การให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากเห็นว่ากิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีไม่ใช่วิชาหลักในการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ด้านครูผู้สอนที่พบว่า ครูผู้สอนลูกเสือ-เนตรนารีของสถานศึกษาเอกชนมีไม่เพียงพอ มีภาระงานมาก ขาดความตระหนัก ไม่เห็นความสำคัญของงานลูกเสือ ไม่สอนตามแผนการสอนรวมทั้งขาดแผนการสอนที่ชัดเจน บางแห่งไม่มีวุฒิทางลูกเสือและผู้มีวุฒิทางลูกเสือไม่ได้สอน ขาดทักษะความเข้าใจในกระบวนการลูกเสือ ขาดขวัญกำลังใจ ขาดความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียน ตลอดจนไม่มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผนดำเนินงานลูกเสือ การสอนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สถานศึกษาบางแห่งเน้นตามความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้มุ่งเน้นวิชาการและสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อย

อาจเนื่องมาจากนโยบายของโรงเรียนไม่ได้เน้นหรือให้ความสำคัญของกิจการลูกเสือ แต่มุ่งเน้นพัฒนาเด็กด้านวิชาการมากกว่า เพื่อที่เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว เด็กจะสามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงและมีการแข่งขันเข้าเรียนสูงตามความต้องการของผู้ปกครอง เมื่อสถานศึกษาเองไม่ได้เน้นหรือให้ความสำคัญจึงส่งผลต่อการจัดหาอัตรากำลังครูที่มีวุฒิทางการลูกเสือ ตลอดจนไม่ได้เน้นย้ำการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและไม่ได้พัฒนาบุคลากรทาง ลูกเสือเท่าที่ควรทำให้ครูไม่เอาใจใส่ต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเท่าที่ควรสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์ บุญรักษา (2552) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน สังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่พบว่าปัญหาสำคัญในการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนได้แก่ ข้อจำกัดของงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนความใส่ใจของครูต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนและความจำกัดของงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี

ด้านนโยบายและการบริหารจัดการที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนไม่ให้ความสำคัญการจัดกิจกรรมลูกเสือ ผู้บริหารสถานศึกษาบางคนไม่มีวุฒิทางการลูกเสือ โครงสร้างการสอนตามหลักสูตรไม่สมบูรณ์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อย เน้นงานวิชาการมาก ไม่มีการประชุมอบรมให้ความรู้ และขาดการนิเทศ ติดตามผลด้านลูกเสือ-เนตรนารี ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญและไม่มีนโยบายด้านกิจการลูกเสือชัดเจน ขาดการสนับสนุนในหลาย ๆ ทาง เช่น สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอน ขาดการส่งครูเข้าอบรมลูกเสือเพื่อสร้างความรู้เพิ่มเติม และสถานที่ของสถานศึกษาบางแห่งคับแคบ มีพื้นที่สำหรับกิจกรรมลูกเสือน้อย ทำให้การจัดกิจกรรมไม่ได้เต็มที่ ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามผล อาจมาจากสาเหตุสำคัญด้านการเข้าไปนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล เนื่องจากโครงสร้างการบริหารงานกระทรวงศึกษาธิการภายหลังการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้มอบอำนาจการควบคุม กำกับดูแลสถานศึกษาเอกชนไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนอยู่ในโครงสร้างการแบ่งส่วนงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำหน้าที่กำกับ ดูแลส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน ซึ่งภาระงานส่วนใหญ่เน้นหนักไปด้านการบริหารงานทั่วไป งบประมาณและการบริหารงานบุคคล สำหรับด้านกิจการลูกเสือซึ่งอยู่ในกลุ่มบริหารงานวิชาการ ไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของกลุ่มงานใด ถึงแม้จะมีกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาอยู่ในโครงสร้างเขตพื้นที่ แต่ก็ไม่ได้ทำหน้าที่เข้าไปกำกับ ติดตามผลหรือให้การนิเทศการจัดการศึกษาด้านกิจการลูกเสืออย่างใกล้ชิดเนื่องจากบุคลากรที่รับผิดชอบงานลูกเสือยุวกาชาดมีเพียง 1-2 คน ประกอบกับงานด้านลูกเสือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งอยู่ในกลุ่มบริหารงานวิชาการซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของกลุ่มนิเทศการจัดการศึกษา ซึ่งเน้นภารกิจหลักในการนิเทศ ติดตามผลเฉพาะสถานศึกษาของรัฐ และการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดจากส่วนกลางเป็นส่วนมาก ไม่มีเวลาในการนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเอกชนอย่างเต็มที่ การกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมกิจการลูกเสือ-เนตรนารีขอสถานศึกษาเอกชน จึงไม่ได้เน้นหรือให้ความสำคัญเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ ธรรมนาถพงศ์ (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งพบว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการวางแผน การมอบหมายงาน การบริหารงานบุคคล การรายงานการประสานงานและด้านการงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของสมชาย สุขเกษม(2544) ที่วิจัยเรื่องการบริหารงานกิจการลูกเสือในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานครพบว่า ปัญหาที่สำคัญได้แก่

การขาดผู้สนับสนุน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน กิจกรรมที่จัดส่วนใหญ่คือกิจกรรมเดิน ทางไกลและการพักผ่อน การขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ คาบเวลาสอนไม่ทัน งบประมาณส่วนมากได้มา จากการเก็บเงินจากลูกเสือในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เงินค่าบำรุงลูกเสือส่วนมากได้นำไปใช้จ่ายเรื่อง การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์การฝึกอบรม ครูผู้สอนไม่ชอบแต่งเครื่องแบบ ไม่ผ่านการฝึกอบรม ไม่มีห้องลูกเสือ ไม่มีห้องจัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์และขาดผู้รับผิดชอบ ในการดูแล

ด้านผู้ปกครองที่พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้เน้นความสามารถทางวิชาการ เช่นการอ่านออก เขียน ได้ ความเป็นเลิศทางวิชาการ ไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมพัฒนานักเรียน ไม่ให้ความร่วมมือในการให้ นักเรียนไปเข้าค่ายลูกเสือ-เนตรนารี และมีการร้องเรียนในกรณีที่อากาศร้อนในขณะที่ทำกิจกรรมหรือการ ฝึกซ้อมอาจเป็นเพราะว่า ไม่มีการชี้แจงอธิบายเหตุผลความจำเป็นและความสำคัญ ประโยชน์ของกิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารีซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยของผู้เรียน

3. ด้านความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนลูกเสือเนตรนารีในสถานศึกษาเอกชนซึ่ง ผู้เข้าประชุมปฏิบัติการมีความต้องการให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม จัดการฝึกอบรมครูที่ไม่มีวุฒิ ทางลูกเสือ ควรมีการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมลูกเสือเอกชนในระดับจังหวัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน ต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีโดยการสนับสนุน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้มากขึ้น ต้องการให้มีอาคารหรือ สถานที่สำหรับกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้เพียงพอ และควรมีการสร้างขวัญ กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน กลุ่มงานลูกเสือทั้งระดับเขตพื้นที่และจังหวัด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในกลุ่มครูหัวหน้างานหรือครูผู้รับผิดชอบ ลูกเสือ-เนตรนารีของสถานศึกษาเอกชนมีความตระหนักและความต้องการในการพัฒนากิจการลูกเสือ- เนตรนารีในสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมเต็มรูปแบบ ถูกต้องตามหลักการลูกเสือไทย โดยการส่งเสริม สนับสนุนและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมจากผู้บริหารทั้งระดับจังหวัดและสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษาเอกชน ตลอดจน ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการรับความช่วยเหลือของผู้เข้าประชุมปฏิบัติการครั้งนี้ ทำให้ทราบ ถึงสถานการณ์การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่ยังไม่ สามารถดำเนินการตามหลักการลูกเสือไทยและเป็นระบบ ต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานกิจการลูกเสือ- เนตรนารีในสถานศึกษาเอกชน เป็นไปตามกระบวนการของลูกเสือ-เนตรนารีอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและที่หลักสูตรกำหนด จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ระดับหน่วยงานที่กำกับดูแล

1) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดควรมีการกำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและดำเนินการ ตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552 ของสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551

2) จัดให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรผู้รับผิดชอบหรือผู้สอนลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา เอกชน โดยอาจจัดอบรมทบทวนผู้ที่มีวุฒิทางลูกเสือมาแล้ว และหรือจัดอบรมสำหรับผู้ที่ยังไม่มีวุฒิทาง ลูกเสือ เพื่อให้สถานศึกษามีครูหรือบุคลากรทางการลูกเสือ-เนตรนารีครบทุกแห่ง

3) มีการกำกับดูแลสถานศึกษาทุกแห่ง ในการจัดการเรียนการสอนลูกเสือให้ดำเนินไปตามหลักสูตร ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ จัดให้มีการยกย่องเชิดชูเกียรติทั้งระดับสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอนลูกเสือและบุคลากรทางการลูกเสือเนื่องในโอกาสต่าง ๆ

4) จัดให้มีการนิเทศ กำกับกับ ติดตามผลการดำเนินงานกิจการลูกเสือในสถานศึกษาเอกชนทุกแห่ง โดยอาจมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ รับผิดชอบการนิเทศงานลูกเสืออย่างชัดเจน ตลอดจนอาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านลูกเสือเพื่อช่วยในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนด้านลูกเสือของสถานศึกษาและนำข้อมูลหรือปัญหามาพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ

2. ระดับสถานศึกษา

1) ผู้บริหารของสถานศึกษาได้แก่ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและผู้อำนวยการควรวินิจฉัยทำความเข้าใจในกระบวนการลูกเสืออย่างถ่องแท้ และต้องถือว่ากิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเป็น กิจกรรมหลักในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และที่ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560 เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มีการกำหนดเป็นนโยบาย บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาอย่างชัดเจน

2) สถานศึกษาทุกแห่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอน/ฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารีตามหลักการที่กำหนดในหลักสูตร โดยมีการจัดระบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และจัดสรรงบประมาณจากเงินอุดหนุน เงินเรียนฟรี 15 ปี เงินบริจาคและเงินสมทบอื่น ๆ พร้อมทั้งจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เอกสาร หลักสูตร คู่มือการปฏิบัติงาน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและสถานที่เพียงพอ ให้พร้อมเพื่อดำเนินกิจกรรม บรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และจัดให้มีการปฏิบัติจริงตามอุดมการณ์และหลักการของลูกเสือ-เนตรนารี โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาธิปไตย ความสามัคคี ความปรองดอง การเสริมสร้างทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์

3) ผู้บริหารสถานศึกษาและหรือรองผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ควรผ่านการฝึกอบรมบุคลากรทางการลูกเสือขั้นความรู้ขั้นสูง และได้รับเครื่องหมายวุฒิบาศ และมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านการฝึกอบรมและมีวุฒิทางลูกเสือ ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการแต่งตั้ง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. 2553

4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ให้แก่ครู บุคลากรในสถานศึกษา เน้นย้ำให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ แต่งเครื่องแบบลูกเสือ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ลูกเสือในสถานศึกษา มีการสนับสนุนส่งเสริมให้ขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทางการลูกเสือและลูกเสือ-เนตรนารี

5) ประชุมชี้แจงผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจ ความตระหนักในความสำคัญของลูกเสือ-เนตรนารี การเสริมสร้างลักษณะนิสัย คุณลักษณะนิสัย ตลอดจนค่านิยม 12 ประการแก่ผู้เรียนด้วยกระบวนการทางลูกเสือ-เนตรนารี

6) จัดระบบโครงสร้างการบริหารงานและความรับผิดชอบอย่างชัดเจน จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านลูกเสือ-เนตรนารีให้เป็นปัจจุบัน จัดให้มีเว็บไซต์ (Website) ทางลูกเสือ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานลูกเสือผ่านช่องทางต่าง ๆ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยให้มีแผนการนิเทศ เครื่องมือ และกำหนดผู้รับผิดชอบ ชัดเจน รวมทั้งมีการประเมินผลจัดทำรายงานประจำปี นำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ระดับผู้ปฏิบัติการ ได้แก่ ครูผู้ฝึกสอน

1) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี ตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. 2553 ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระเบียบข้อบังคับ หรือแนวปฏิบัติอื่นใดที่กำหนดไว้ให้เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาลูกเสือของแต่ละตำแหน่ง มีการจัดทำแผนและกำหนดการในการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารีตลอดปีการศึกษาทุกระดับให้ครบถ้วน

2) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี ต้องแต่งเครื่องแบบลูกเสือเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ลูกเสือในสถานศึกษา จัดทำแผน/กำหนดการฝึกอบรมที่ชัดเจนตลอดทั้งปี มีการดำเนินการตามแผน/กำหนดการ จัดให้มีและใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยและจำเป็นในการฝึกอบรม รวมทั้งมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือในกลุ่มผู้บังคับบัญชาลูกเสือและคณะทำงานด้านลูกเสือของสถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานกิจการลูกเสือของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3) จัดการเรียนรู้การสอนตามหลักสูตรลูกเสือ-เนตรนารีในแต่ละระดับ จัดให้มีกิจกรรมเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษาหรือค่ายลูกเสือตามหลักสูตร ของลูกเสือแต่ละประเภท โดยใช้บุคลากรทางการลูกเสือ-เนตรนารี และบุคลากรของสถานศึกษา หรือใช้วิทยากรที่มีความชำนาญเฉพาะทาง

4) มีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และนำผลมาปรับปรุงแก้ไข ปัญหาและพัฒนาต่อเนื่อง

4. ระดับการสนับสนุน

ผู้ปกครองควรมีการศึกษาทำความเข้าใจ ในความสำคัญและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการพัฒนาผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการทางลูกเสือ-เนตรนารี โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด รวมถึงขอบข่ายหรือรายละเอียดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่สถานศึกษาต้องจัดให้แก่ผู้เรียน มีการประสาน หรือร่วมกันกับสถานศึกษาเกี่ยวกับข้อจำกัดของนักเรียนใน ความปกครองในการทำกิจกรรมบางกิจกรรมขณะฝึกอบรมตามหลักสูตรลูกเสือ-เนตรนารี ให้ความร่วมมือตลอดจนการสนับสนุนในกิจการลูกเสือ-เนตรนารี ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับให้มากที่สุด

รายการอ้างอิง

กรมพลศึกษา. สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ . (2547). การดำเนินงานตามโครงการ

มหกรรมกีฬามูมปีญญาไทยและกีฬาพื้นบ้าน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (เอกสาร).

กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษา

กำแพง ต้นสกุล. (2543). ปัญหาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสามัญลูกเสือ

รุ่นใหญ่ สังกัดกรมสามัญ จังหวัดพังงา (บทคัดย่อ). วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2560-

2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.

_____. (2560). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ของกระทรวงศึกษาธิการ

(เพื่อประกอบการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2561). กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.

- เบญจมินทร์ ยิมมิง. (2546). การบริหารงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด
กรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมบัติ ธรรมนาถพงศ์. (2551). การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชาย สุขเกษม. (2544). การบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนเอกชนกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนทร ทัด. (2549). การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอท่าม่วง
จังหวัดกาญจนบุรี . สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรีย์ บุญรักษา. (2552). ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน สังกัด
เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อดุลย์ วัชไชยเลิศ. (2555). สภาพการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของ
โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 35. วิทยานิพนธ์
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ภาควิชาการบริหารการศึกษา:
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.